Solar Cooking KoZon

Solar Cooking Nederland – KoZon Nieuwsbrief

Nummer 4, december 2018

In deze nieuwsbrief:

Pag. 2: Overlijden Wietske Jongbloed, oprichtster Stichting KoZon

Pag. 3: Geslaagde 7-daagse training met al onze partners in West Afrika/ Burkino Faso

Pag. 4,5: Efficiënte en duurzame Haines cooker en introductie conische cooker

En verder:

Vertrek Luc Gijssen en komst nieuwe voorzitter - Nieuwe onderneming in Kamuli, Uganda - Clean cooking and food processing workshop in Kampala, Uganda - Vrijwilligers gezocht voor communicatie, marketing en fondswerving - Financiële stand van zaken - Hoe u ons kunt steunen.

Solar Cooking KoZon wenst u fijne feestdagen!

Wisseling van de wacht

Eind mei droeg Lucretia (Luc) Gijssen-Boerebach de voorzittershamer van Solar Cooking KoZon aan mij over. Tijdens de 8,5 jaar van haar voorzitterschap zijn belangrijke stappen gezet. Denk aan de overgang van uitsluitend charitatieve projecten naar een meer bedrijfsmatige aanpak, waarbij wij met lokale ondernemers in de projectlanden zijn gaan werken. Daarnaast resulteerde de fusie tussen Solar Cooking Nederland (SCN) en stichting KoZon in een nieuwe, sterke en gezonde stichting met enthousiaste vrijwilligers. Dat was voor Luc een natuurlijk moment om afscheid te nemen. Het bestuur en alle vrijwilligers zijn Luc heel veel dank verschuldigd voor haar enorme inzet en bevlogenheid de afgelopen jaren waarin zij de stichting door de fusie heeft geleid en naar de volgende fase heeft gebracht.

Naar economische zelfstandigheid

Dankzij de steun van veel donateurs en sponsors hebben we jarenlang duizenden gezinnen de kans gegeven over te gaan op geïntegreerd zonnekoken. Zij kregen een CooKit, een hooimand, een WAPI, een houtbesparend oventje en een training. Maar we beseften steeds meer dat mensen op deze manier altijd afhankelijk blijven van onze steun. Om hen de kans te geven zelf het zonnekoken verder te verspreiden zijn we enthousiaste en ondernemende lokale partners gaan helpen bij het opzetten van bedrijfjes. Bedrijfjes die na een aantal jaar zelfstandig verder moeten, zonder onze financiële hulp.

Korte introductie nieuwe voorzitter

Mijn naam is Caspar Baltussen, 58 jaar, woonachtig in Bussum. Ik heb een loopbaan van bijna 25 jaar in het bankwezen achter de rug, de laatste 9 jaar als directielid bij een lokale Rabobank. Vanaf 2015 ben ik als consultant onder meer actief op het gebied van microfinancieringen in opkomende landen. Ik zie er naar uit alle externe betrokken partijen bij de stichting te leren kennen en hoop dat alle trouwe donateurs en sponsors onze mooie doelen voor een beter milieu, meer gezondheid en economische zelfstandigheid in Oost- en West Afrika blijven steunen.

Ik wens u allen fijne feestdagen en een voorspoedig en gezond 2019.

Caspar Baltussen, voorzitter

In memoriam Wietske Jongbloed

Begin oktober bereikte ons het droeve bericht dat Wietske Alma Jongbloed, de oprichtster van de Stichting KoZon, op 86-jarige leeftijd is overleden. Ruim 15 jaar heeft zij zich met grote kennis van zaken ingezet om het leven van vrouwen in Afrika te verbeteren.

Vanaf de oprichting van KoZon in 1998 heeft ze enorm hard gewerkt om zoveel mogelijk vrouwen in West-Afrika de kans te geven gebruik te maken van de CooKit, de hooimand, een hout besparend kooktoestel en een WAPI. Deze geïntegreerde aanpak leidde tot flinke besparingen op brandhout en tot een veiliger en gezonder leven voor duizenden vrouwen en kinderen. Het werkgebied van KoZon breidde zich uit toen Derk Rijks, mede op initiatief van Wietske, en met steun van KoZon, het zonnekoken in een aantal vluchtelingenkampen in Tsjaad introduceerde. In 2004 startte Solar Cooking Nederland (SCN) met zonnekoken in Oost-Afrika, met begeleiding en advies van Wietske.

Gehandicapten

Het is bijna onmogelijk om te beschrijven wat Wietske allemaal heeft gedaan voor KoZon. Tot op hoge leeftijd reisde ze regelmatig naar Afrika om de lokale organisaties kennis en vaardigheden bij te brengen, zodat zij de kooktoestellen zelf konden maken en zelf de trainingen konden verzorgen. Ook zette zij samen met hen speciale trainingen op voor gehandicapten.

Internationaal

Dat zij ook internationaal veel heeft betekend voor Solar Cooking, bleek uit de vele reacties die niet alleen uit Afrika, maar uit alle delen van de wereld kwamen na haar overlijden. Toen ze tijdens het symposium bij het 15 jarig bestaan van KoZon afscheid nam, werd zij dan ook terecht benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Dankbaar

Wietske was voor alle vrijwilligers en onze partners in Afrika een inspiratiebron, een voorbeeld, maar vooral een lieve vriendin. Solar Cooking KoZon en de partners in Afrika zullen zich haar in dankbaarheid blijven herinneren als een lieve vrouw met een grote liefde voor Afrika en vooral met een grote liefde voor mensen.

Door Lucretia Gijssen-Boerebach namens alle vrijwilligers

Projecten in West-Afrika

MALI

Door Sandra van der Berg, projectcoördinator

Togo Tilé

Vorig jaar financierde SCK het nieuwe bedrijfspand voor Togo Tilé. Het bedrijfspand is dit jaar officieel in gebruik genomen, maar er bleken nog wat losse eindjes bij de ingebruikname van het pand. Met name de watervoorziening liet te wensen over. Daarom heeft SCK in 2018 de helft bijgedragen aan de aanschaf van een zonnepomp en drie bedrijfsnaamborden.

Het nieuwe bedrijfspand en personeel

Verder ontving Togo Tilé in 2018 via SCK twee WAPI-makers. De WAPI, Water Pasteurisatie Indicator, is een eenvoudige thermometer die aangeeft wanneer het water de juiste temperatuur heeft bereikt voor pasteurisatie (65 à 70°). Togo Tilé maakte dit instrumentje tot voor kort met de hand. Een Amerikaanse professor van California State University ontwikkelde er een machine voor. Hij schonk en testte die machine bij SCA Uganda. SCK heeft drie van deze zgn. 'WAPI-makers' van hem gekocht. Twee daarvan hebben we naar Togo Tilé verstuurd. Bedrijfsleider Seydou Coulibaly is zeer tevreden met deze nieuwe aanwinst.

De productie van zonnekookproducten door Togo Tilé verloopt nog steeds zeer voorspoedig. De eerste helft van 2018 bedroeg de maandelijkse omzet ongeveer 1800 Euro. In die periode verkocht Togo Tilé 4737 hooimanden, 499 zonneboxen, 45 Wapi's, 37 grote parabolen, 432 houtbesparende ovens, 421 zonne-aanstekers, maar slechts 32 CooKits. Er is veel meer vraag naar CooKits. Door een tekort in de bevoorrading in PP-zakken kon Togo Tilé lange tijd echter geen CooKits leveren. Inmiddels is de voorraad zakken via SCK aangevuld en de verkoop van CooKits weer gestegen.

BURKINA FASO

Door Carja Butijn, projectcoördinator

Projecten en trainingen

Met het regen- en landbouwseizoen achter de rug hoopt het team van het project in het dorp Tanghin weer op hogere verkopen van CooKit en solar boxen. Helaas gaat de verkoop traag, ondanks demonstraties over voordelen en werking van deze producten aan veel nieuwsgierige mensen. Aan de motivatie van het ICS team ligt het niet. Wel wenste het team al lange tijd een herhalingscursus voor het produceren van CooKits en Solar boxen en het maken van hooimanden, het verbeteren van verkooptechnieken en marketing en versterking van de taken van coördinator en boekhouder.

Dezelfde wensen leefden bij het team van het project Handicap Solidair Burkina (HSB) en de NGO Solider, dat een project aan het opzetten is in Lintiba. Wat is dan logischer om een training op te zetten die alle drie de projecten tegelijkertijd bedient?

Dus hebben Carja en Sandra flink wat tijd gestoken in het opzetten van een training van 7 dagen. Deze cursus bevatte een introductie over het hoe en waarom van koken met de zon voor beginners. Verder ging de cursus over sociaal ondernemen, hoe je een demonstratie moet voorbereiden en uitvoeren, tips over klantcontact en kennis over marketing. De leden van de productieteams leerden alles over succesvolle productie van SCI producten. De boekhouders kregen een driedaagse cursus over boekhouden in een sociale onderneming.
HSB was goed vertegenwoordigd met 6 mensen die de boekhoudkundige en bedrijfskant volgden en 6 mensen die vakkundig leerden hoe ze onze SCI producten kunnen produceren. Ze maken zich nu op om het tweede gedeelte van fase 1 uit te voeren: de demonstraties en marktverkenningen om te komen tot een projectvoorstel.

Seydou legt de kneepjes van marketing uit

Enthousiaste trainers

Wij hadden drie trainers aangetrokken voor de verschillende onderdelen tijdens deze week, eind oktober - begin november. De belangrijkste trainer was Seydou Coulibaly uit Mali. Hij is niet alleen een gedreven man als het om het milieu en zonne-energie gaat, maar ook een goede ondernemer en iemand die deze kennis weet over te dragen. Carja Butijn was afgereisd naar Burkina Faso om de training bij te wonen en het verloop te evalueren. De deelnemers waren allen zeer gemotiveerd, hebben hard gewerkt en er heerste een goede sfeer tijdens de training. Iederee ging tevreden naar huis met een passend certificaat voor het volgen van de juiste modules. De evaluatie was positief met een aantal waardevolle leerpunten. Hopelijk kunnen de deelnemers hun kennis meteen inzetten voor betere kwaliteit, demonstraties die overtuigen en een hogere verkoop van de SCI producten.

Projecten in Oost-Afrika

KENIA

Door Henk Blok, projectcoördinator

Update 'social enterprise' intitiatief

Na een succesvolle pilot van een jaar zijn zowel Didacus Odhiambo (Farmers With A Vision in Bumala, West-Kenia) en Samuel Odhiambo (Asulma in Nairobi) nu bezig met een social enterprise. Het is een project van drie jaar, dat aan het eind van die periode zelfvoorzienend moet zijn. SCK draagt bij met werkkapitaal en aan investeringen. Op diverse plekken in de regio worden demonstraties van het gebruik van houtbesparende ovens, hooimanden, CooKits en Solar Boxen gegeven en er wordt ook flink verkocht, het meeste de houtbesparende ovens en hooimanden, omdat men dan kan blijven koken zoals men gewend is.

De grote conische cooker, rechts Samuel Odhiambo.

Innovatie en alternatieven

Omdat plastic zakken, zoals gebruikt in de CooKits, nu in Kenia verboden zijn, stappen ze over op de Haines Cooker, die ander materiaal gebruikt. Deze cooker is weliswaar duurder, maar ook effectiever en gaat langer mee. Een ander alternatief is de conische cooker, die Samuel zelf ontworpen en geïntroduceerd heeft. Hij experimenteert met een grote versie daarvan (diameter 1,2 m), waarin grote pannen passen. Dat kan interessant zijn voor bijvoorbeeld scholen, waar tussen de middag voor een paar honderd leerlingen gekookt wordt.

Meer kennis

Zowel Didacus als Samuel hebben in mei een 'Clean cooking and food processing' workshop in Kampala bijgewoond. Zij hebben veel contacten opgedaan en veel geleerd. Zo maken en verkopen ze nu een nieuw soort briketten, gemaakt door afval van houtskool te mengen met klei en stijfsel van cassave, als brandstof in houtbesparende ovens. Ook kun je in een 'gasifier' van houtafval, takjes e.d. houtskool maken, terwijl de gassen die daarbij vrijkomen verbranden en dus warmte voor koken leveren. Daarbij is Didacus bezig met het drogen van fruit, zoals mango's (die in zijn regio in bepaalde tijden overvloedig aanwezig zijn) met behulp van zonnedrogers, waardoor het langer houdbaar blijft.

De briketten

Nieuwe projecten en initiatieven

In November hebben wij een aantal aanvragen ontvangen voor informatie/promotie bijeenkomsten van één dag in Homa Bay, Kisumu en Eldoret. We hopen dat mogelijk alle drie zullen leiden tot de aanvraag van een pilotproject van een jaar.

UGANDA

Door Theo Sinke, projectcoördinator

Solar Cooking Association

Het bezoek van onze projectcoördinator Theo Sinke aan Solar Cooking Association en directeur Mukasa Kaweesa te Uganda in februari viel gedeeltelijk samen met het gesponsorde afscheidsbezoek van Clara Thomas, de oprichter en voormalig voorzitter van Solar Cooking Nederland SCN. Clara leerde Mukasa en zijn bedrijf in 2007 kennen. Daarna is SCN een langdurige relatie met het

bedrijf van Mukasa aangegaan ter bevordering van Integrated Solar Cooking ISC in Uganda.

Tijdens hun bezoek hebben Clara en Theo met Mukasa gesproken over de toekomstvisie van het bedrijf en hoe het verder kan groeien. Onder andere door verbreding van het productaanbod met nieuwe verbeterde producten en meer in te zetten op de verkoop van zonneboxen ('box cookers'). Ondanks een periode van ziekte slaagde Musaka erin zijn omzet te vergroten, vooral dankzij de verkoop van veel meer zonneboxen. In de topmaanden juli en augustus maar liefst 67 box cookers (tegen slechts 11 in dezelfde periode in 2017). Ook de verkoop van CooKits in augustus was ruim boven de verwachte omzet. In mei nam Mukasa deel aan de Workshop 'Clean cooking and food processing' in Kampala, waar ook onze twee Keniaanse partners aanwezig waren . Net als deze partners is ook SCA begonnen met de productie van briketten

De Haines Solar Cooker

Een nieuwe cooker, de zogenaamde Haines Solar Cooker type II (vernoemd naar de ontwerper mr. Roger Haines), wordt nu ook in Biharwe geproduceerd. Deze cooker is effectiever dan de CooKit en daarmee een mooie aanvulling op het bestaande assortiment van renewable energy producten.

Mukasa legt het maken van de Haines Solar Cooker uit in productiecentrum Biharwe.

Promotie

In 2018 heeft SCA een bijdrage ontvangen voor de aanschaf van nieuwe promotie materialen en twee boormachines. Deze laatste aankoop was geadviseerd door California State University, die op eigen initiatief vorig jaar en dit voorjaar twee 'WAPI-makers' aan SCA heeft geschonken. Dankzij deze 'WAPI-makers' in combinatie met de boormachines is een enorme kwaliteits- en efficiencyverbetering gerealiseerd in het maken van WAPI's (Water Pasteurisation Indicator). De rest van het budget heeft SCA geïnvesteerd in banners, folders, stickers, schorten/t-shirts en flyers.

Harriet Nampala, medewerkster hoofdkantoor Nansana in Kampala showt haar nieuwe t-shirt met opdruk SCA.

Gulu (Noord-Uganda)

De in april 2017 met onze steun gestarte nevenvestiging van SCA in Gulu heeft een moeilijk eerste jaar achter de rug. Door personele wisselingen, weersomstandigheden en transportproblemen viel de verkoop tegen. We hebben van SCA nog geen eindverslag over dit project ontvangen. Op basis daarvan zullen wij kijken of we een door Gulu gewenste verzelfstandiging willen steunen.

Nieuwe onderneming: Solar Solve

In augustus is met onze steun een nieuwe zelfstandige ISC-onderneming gestart in Kamuli, Oost-Uganda. Het bedrijf heet Solar Solve Ltd en wordt geleid door Robert Kyabire. Wij hebben Solar Solve geadviseerd en geholpen met hun businessplan en een startkapitaal voor een pilot van 12 maanden. Het bedrijf zal met name in dit pilotjaar nauw samenwerken met het ervaren team van Solar Cooking Association. Zo levert SCA een groot deel van de te verkopen ISC goederen en zorgt voor training, ondersteuning en kennis.

Van het bestuur

We hebben afgelopen periode hard gewerkt om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) zodat uw privacy rechten bij ons goed geborgd zijn.

Helaas moeten wij afscheid nemen van Regina van Tongeren en Thijs van den Berg van de werkgroep PR en Fondswerving die hun drukke werkzaamheden niet meer kunnen combineren met hun activiteiten voor de stichting. Wij zijn Thijs en Regina veel dank verschuldigd voor hun inzet en tijd die zij hebben gestoken in onder andere het "AGV- proof" maken van de website, de nieuwsbrieven en de jaarverslagen.

We zoeken dan ook versterking op het gebied van communicatie, marketing, website beheer en fondswerving. Graag doen wij een oproep aan u om ons te helpen zoeken naar vrijwilligers met affiniteit en ervaring op deze gebieden. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ons secretariaat:
e-mail : secretariaat @solarcookingkozon.nl

Inkomsten en Uitgaven in 2018

(tot 31 oktober 2018)

1. Donaties (in euro)

	Inkomsten in 2017	Stand per 31 oktober 2018
Particulieren	14.404,00	20.132,55
Organisaties	12.255,48	4.001,28
Verkoop Cookits	453,90	390,00
Rente op spaarrek.	30,81	
Betaling alum. Folie door SCA Uganda	886,00	
Totaal	**28.030,19**	**24.523,83**

2.Uitgaven (in euro)

	Uitgaven 2017	Stand per 31oktober 2018
Projecten	43.464,55	27.874,33
overhead	3.723,48	2.211,60
Totaal	**47.188,03**	**30.085,93**

In vergelijking met 2017 zijn de inkomsten uit donaties van particulieren hoger. De betalingen aan bestaande en nieuwe projecten gaan door in november en december. De financiële situatie voor SCK is zonder twijfel ook dit jaar weer gezond.

Dank voor uw steun

Wij waarderen uw steun enorm en vinden het ontzettend fijn dat u op deze manier bijdraagt aan onze doelen. Heel hartelijk dank daarvoor.

Gaudence Havyarimana, penningmeester

Hoe kunt u Solar Cooking KoZon steunen?

U kunt een donatie overmaken naar één van onze twee bankrekeningen. Op onze website vindt u een formulier van de belastingdienst, waarmee u een periodieke of een lijfrenteschenking kunt aanmelden. Solar Cooking KoZon is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Bank:
NL 06 TRIO 0254 7056 34 t.n.v. Stichting Solar Cooking KoZon
NL 57 ABNA 0404 8116 71 t.n.v. Stichting Solar Cooking KoZon

Contact: Solar Cooking KoZon
Secretariaat: Forel 288,
3824 LG Amersfoort
Tel. 033 – 472 31 38

K.v.K. Arnhem – Handelsregister 09099641
RISN-nummer: 855938602

e-mail: secretariaat@solarcookingkozon.nl
internet: www.solarcookingkozon.nl